

Opinnäytetyö (AMK)

Sosionomi (AMK)

2021

Elli Virtanen

ME-TALON TYTTÖKERHON KIINNOSTAVUUS JA MERKITYS KÄVIJÖIDEN NÄKÖKULMASTA

Elli Virtanen

ME-TALON TYTTÖKERHON KIINNOSTAVUUS JA MERKITYS KÄVIJÖIDEN NÄKÖKULMASTA

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää toimeksiantajana toimivan Fingerroosin säätiön Me-talon tyttökerhon kiinnostavuutta ja merkittävyyttä sen kävijöiden mielestä. Tarkoituksena oli selvittää, miksi kävijät käyvät kerhossa sekä millaisia hyötyjä ja merkityksiä kerholla on heille. Tavoitteena oli saada selville lasten omia mielipiteitä ja kokemuksia kerhosta sekä niiden kautta mahdollisesti kehittää kerhoa.

Tutkimus toteutettiin kvalitatiivisena tutkimuksena. Tutkimusta varten haastateltiin viittä tyttökerhossa käynyttä lasta. Lasten haastattelut toteutettiin WhatsApp-videopuheluiden välityksellä pandemiatilanteen vuoksi. Haastattelumenetelmänä käytettiin teemahaastattelua, jonka teemoina olivat tyttökerho harrastuksena, tuki ja hyöty kerhosta, sosiaalisuus ja kaverit sekä kiusaamisen ehkäisy. Aineisto analysoitiin käyttämällä sisällönanalysia.

Tulosten perusteella kävijöillä on tyttökerhosta positiivisia kokemuksia. Kerhon kiinnostavuuden kannalta kerhon toiminta ja kaverit olivat etusijalla. Vastausten perusteella lapset kokivat kerhon toiminnan tärkeäksi ja, että heillä on mahdollisuus vaikuttaa siihen. Vastausten mukaan tyttökerhon keskusteluaiheet sen sijaan eivät olleet jääneet lasten mieleen ja niitä mainittiin vain muutama. Vain tytöille suunnattu kerho koettiin rauhallisena paikkana ilman poikia, joiden käytös nähtiin osittain negatiivisena. Kerhon ohjaajia pidettiin avuliana ja tukea tarjoavina. Tulosten perusteella lapset tietävät kerhon säännöt kiusaamiseen liittyen sekä kiusaamisen seuraamukset. Kerhossa ei vastausten perusteella juurikaan kiusaamista kiutenkaan esiinny. Hyötyjä kävijöille ovat tulosten mukaan olleet uusien asioiden oppiminen ja uudet kaverit kerhosta.

Tulosten perusteella voi tulkita, että sosiaaliset suhteet ja itse kerhon toiminta ovat lapsille tärkeimpiä asioita tyttökerhossa. Vain tytöille suunnattu kerho koettiin positiivisena ja rauhallisena, vaikka tulosten tulkinnan perusteella sen merkitys ei noussutkaan suureksi. Tuloksista voi tulkita, että lapset tietävät kiusaamisen olevan kiellettyä ja siitä on keskusteltu kerhossa, mutta sen merkityksestä heidän omaan toimintaansa ei ole varmuutta. Vastausten kautta voi tulkita, että lapset viihtyvät kerhossa ja ovat myös hyötynneet siitä, joten sillä on merkitystä heidän hyvinvointinsa kannalta.

ASIASANAT:

harrastus, hyvinvointi, kerhotoiminta, tyttötyö

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Bachelor of social services

2021 | 32 pages, 1 page in appendices

Elli Virtanen

INTEREST AND SIGNIFICANCE OF ME-TALO'S GIRLS CLUB FOR THE PARTICIPANTS

Purpose of this study was to find out what makes Me-talo's girls club interesting and meaningful for it's participants. The purpose was to find out why children participate to the girls club and what kind of benefits and meanings club has to offer. The purpose was to find out children's own opinions and experiences of the girls club and possibly improve the girls club.

The study was qualititave. Five of girls club participants were interviewed for the study. Because of the pandemic children were interviewed using WhatsApp video calls. Interview method was a semi-structured interview and the main themes were girls club as a hobby, help and support, sociality and friends and also bullying prevention. Material was analyzed with content analysis.

Results show that experiences of the girls club were mostly positive. The most common reasons for the interest of the girls club were the club activities and friends. According to the results children think that the club activities are important and they have opportunities to influence in them. According to the results children think that club instructors are helpful and supportive. According to the results children know girls club's rules about bullying well but it is not sure if it has effected to their own action. Benefits of the club were that children learned new things and got new friends.

According to the results, social relation and the club activities are the most important things in the girls club. Club only for girls was seen as a positive thing and peaceful place, even though it was not so important for the participants. From the results can be interpreted that children know bullying is forbidden and it has been discussed in the club. However effect to children's own action is not sure. From the results can be interpreted that children enjoy the girls club and they have got benefits from it so it also has significance for their own wellbeing.

KEYWORDS:

hobbies, wellbeing, club activities, girl work

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	5
2 KERHOTOIMINTA JA TYTTÖTYÖ	7
2.1 Kouluikäisten kerhotoiminta	7
2.2 Tyttötyön historiaa	9
2.3 Tyttötyön toimintamuotoja	10
3 KERHOTOIMINTA HARRASTUKSENA	13
3.1 Kerho toimintaympäristönä	13
3.2 Sosiaaliset suhteet ja sosiaaliset taidot	14
3.3 Kiusaamisen ehkäisy	15
4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	17
4.1 Tutkimuksen tavoite ja tutkimustehtävä	17
4.2 Tutkimuksen prosessi	17
4.3 Tutkimusmenetelmät ja aineiston hankinta	18
4.4 Aineiston analyysi	20
5 TULOKSET	22
5.1 Tyttökerhon kiinnostavuus ja syyt käydä kerhossa	22
5.2 Kävijöiden kokemukset tyttökerhosta	23
5.3 Tyttökerhon hyöty ja merkitys kävijöille	24
6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA ARVIOINTI	26
6.1 Tulosten tarkastelu ja arviointi	26
6.2 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	28
6.3 Tulosten hyödyntäminen ja jatkotutkimusmahdollisuudet	29
6.4 Oppimisprosessi ja oma kasvu	30
LÄHTEET	31

LIITTEET

Liite 1. Teemahaastattelurunko

1 JOHDANTO

Tämä laadullinen tutkimus on tehty Fingerroosin säätiön Me-talolle heidän tyttökerhonsa toiminnasta. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, mikä kerhon kävijöitä kiinnostaa toiminnassa ja mitkä ovat olleet syitä kerhon aloittamiseen. Lisäksi on tarkoitus selvittää millaisia kokemuksia kävijöillä on tyttökerhosta sekä millaisia hyötyjä ja merkityksiä tyttökerholla on heille.

Me-talo on Turun Pansiossa sijaitseva monitoiminnallinen keskus, jota koordinoi Fingerroosin säätiö. Me-talolla järjestetään monipuolista toimintaa kaiken ikäisille. (Fingerroosin säätiö 2021.) Tyttökerho on toiminut Me-talolla muutaman vuoden ajan ja se on suunnattu 3.-6.-luokkalaisille tytöille. Kerhon toiminta koostuu erilaisista aktiiviteeteista, kuten askartelusta, peleistä ja leikeistä. Usein kerhossa on myös valittuna jokin keskusteluaihe liittyen esimerkiksi murrosikään tai kiusaamiseen ja siitä keskustellaan ohjaajien sekä lasten kesken. Ohjaajina kerhossa toimivat sosionomiopiskelijat. Kerhotoiminta on kävijöille maksutonta.

Me-talon tyttökerhosta ei ole ennen tehty tutkimusta. Kerhon hyötyjä tai kiinnostavuutta ei ole siis ennen tutkittu. Tutkimuksen avulla on tärkeää saada selville lasten omia mielipiteitä ja kokemuksia kerhotoiminnasta sekä kerhon hyötyjä heidän näkökulmastaan. Tutkimuksen avulla kerhoa voidaan myös mahdollisesti muokata enemmän kävijöille mieleiseksi. Tutkimuksen aihe on tärkeä myös siksi, että syrjäytyminen ja yksinäisyys ovat nykypäivänä yleisiä ongelmia lasten ja nuorten keskuudessa. Lapset ovat myös epätasa-arvoisessa asemassa taloudellisesti, eikä kaikilla ole varaa maksullisiin harrastuksiin. Tyttökerho on osaltaan ehkäisemässä näitä ongelmia tarjoamalla lapsille maksuttoman kohtaamispaikan ja harrastuksen. Kerhon kautta lapset saavat ikäistään seuraa ja tekemistä iltapäivään. Myös itseäni kiinnostaa kerhon merkitys lasten arjessa ja se, kokevatko he saavansa kerhosta jotain hyötyä itselleen. Lisäksi minua kiinnostaa tietää, millaisena lapset kokevat vain tytöille suunnatun toiminnan ja sen mahdolliset hyödyt.

Tutkimusraporttini sisältää johdannon lisäksi tietoperustan, jossa käsittelemiäni aiheita ovat kerhotoiminta ja tyttötyö sekä kerhotoiminta harrastuksena. Kerhotoimintaa harrastuksena käsittelen toimintaympäristön ja hyvinvoinnin, sosiaalisten suhteiden sekä kiusaamisen ehkäisyn näkökulmasta. Neljännessä luvussa kerron tutkimuksen taustasta ja sen toteutuksesta. Viidennessä luvussa kerron tutkimuksen kautta saaduista tuloksista.

Tutkimusraportin viimeinen luku sisältää tulosten tulkinnan sekä arviointia tutkimuksen toteutuksesta. Lisäksi viimeinen luku sisältää pohdintaa omasta kasvusta ja oppimisesta tutkimusprosessin aikana.

2 KERHOTOIMINTA JA TYTTÖTYÖ

2.1 Kouluikäisten kerhotoiminta

Kouluikäisten kerho- ja iltapäivätoiminnalla on pitkät perinteet Suomessa. Iltapäivätoimintaa on lapsille järjestetty jo 1800-luvun puolelta asti (Yle 2017). Kun 1990-luvun laman johdosta taloudellinen tilanne heikkeni, suuri osa kerhotoiminnasta lakkautettiin tai niiden toimintaa supistettiin. Lasten vapaa-ajan käytöstä sekä kerhotoiminnan merkityksestä lapsille on kuitenkin puhuttu paljon. 2000-luvulla kerhotoimintaa onkin pyritty taas lisäämään ja kehittämään. Vuonna 2004 astui voimaan laki koskien koulun kerhotoimintaa, jonka mukaan kunta on velvollinen järjestämään toimintaa tietyn tuntimäärän verran kouluvuoden aikana. (Strandell 2012, 12, 16.) Kerhotoimintaa on pyritty kehittämään vuodesta 2008 alkaen ja sitä on myös tuettu valtionavustuksilla. Vuonna 2020 avustukset olivat noin 2,9 miljoonaa euroa. Avustuksilla pyritään tukemaan kerhotoiminnan monipuolisuutta sekä kehittävyttä ja siten lasten hyvinvointia. Kerhotoiminnalla halutaan tukea harrastustoimintaa ja osallisuutta myös oppituntien ulkopuolella. (Opetushallitus 2021.)

Koulujen järjestämästä kerhotoiminnasta säädetään perusopetuslaissa ja sen sisältö kirjataan opetussuunnitelmaan. Kerhotoimintaan kuuluvat aamu- ja iltapäivätoiminta sekä muu kerhotoiminta. (Opetushallitus 2021.) Koulun lisäksi kerhotoimintaa järjestävät myös muut tahot, kuten seurakunnat, järjestöt, seurakunnat sekä yksityiset palveluntuottajat (Strandell 2012, 16). Edellä mainitut voivat toimia yhteistyössä koulujen kanssa esimerkiksi järjestämällä koulun kerhotoimintaa omissa tiloissaan tai järjestää kerhotoimintaa itsenäisesti. Ero koulun kerhotoiminnan ja muun kerhotoiminnan välillä on, että koulun toiminta on tarkemmin säädeltyä ja myös kirjattuna lakiin. Koska koulun kerhotoimintaa toteutetaan opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti, on sille asetettu tiettyjä tavoitteita. Näitä ovat esimerkiksi harrastuneisuuden lisääminen sekä lasten tasapainoisen kasvun ja kehityksen tukeminen (Järvinen 2009, 11.) Muiden toimijoiden järjestämä kerhotoiminta on muodoltaan vapaampaa, eikä sille ole asetettu lain puolesta tarkkoja odotuksia tai tavoitteita.

Turun kaupunki on kehittänyt kerhotoimintaansa vuodesta 2008 lähtien. Vuonna 2020 aloitettiin myös kerhohanke, jonka tavoitteena on koulun kerhotoiminnan tukeminen ja kehittäminen. Turussa järjestetään monipuolista kerhotoimintaa, niin koulujen, kuin

muidenkin toimijoiden puolesta. Ensimmäisen ja toisen luokan oppilaille sekä erityisluokkien oppilaille järjestetään perusopetuksen yhteydessä aamu- ja iltapäivätoimintaa. Tätä toimintaa järjestetään koulujen lisäksi myös muiden toimijoiden tiloissa. Lisäksi koulut järjestävät muuta kerhotoimintaa koulukohtaisesti. (Turun kaupunki 2020.)

Myös muilla toimijoilla on monipuolista kerhotoimintaa Turun alueella. Koulusta erillistä vapaa-ajan kerhotoimintaa lapsille järjestävät ainakin Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä, Lastenliitto, Turun 4H-yhdistys sekä Me-talo. Seurakunnalla on kouluikäisille suunnattuja kerhoja erilaisilla teemoilla, kuten kokkikerho (Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä 2020). Seurakunnan kerhoissa yksi tekijä on luonnollisesti kristilliset arvot, minkä vuoksi heidän kerhotoimintansa ei sovellu kaikille lapsille. Lastenliitolla on 7-12 -vuotiaalle lapsille suunnattua kerhotoimintaa Turun seudulla, kuten taidekerho ja kamukerho (Lastenliitto ry 2020). Lisäksi Turun 4H-yhdistys järjestää kerhoja eri alueilla ja myöskin eri teemoilla. Pansion 4H -kerhoa järjestetään Me-talon tiloissa (Turun 4H-yhdistys 2020.) Me-talo järjestää tyttökerhon lisäksi läksykerhoa, juttukerhoa sekä ulkoilukerhoa (Fingerroosin säätiö 2021). Muilla toimijoilla ei Turun alueella ole vain alakouluikäisille tytöille suunnattua kerhoa kuten Me-talon tyttökerho.

Kerhojen kustannukset vaihtelevat. Koulujen järjestämästä aamu- ja iltapäivätoiminnasta peritään maksu (Strandell 2012, 16). Koulujen kerhotoiminta on kuitenkin maksutonta, koska sillä pyritään tasavertaisuuteen (Turun kaupunki 2020). Useat seurakunnat, järjestöt ja seurakunnat perivät maksun kerhoista, yleensä lukukausittain. Harrastusten, kuten kerhotoiminnan järjestäminen on eri toimijoille kuitenkin osa liiketoimintaa (Häikiö 2009, 24). Tarjolla on kuitenkin myös maksuttomia vapaa-ajan kerhoja, kuten Me-talon kerhot, jotka saavat rahoituksen toimintaan muualta. Lisäksi muodoltaan vapaammat matalan kynnyksen kerhot tai kohtaamispaikat ovat maksuttomia. Usein maksuttomuus on tärkeää kerhoissa, joiden tarkoituksena on kiinnittää huomiota lasten syrjäytyneisyyden ja yksinäisyyden ehkäisyyn sekä harrastamisen mahdollistamiseen kaikille lapsille. Häikiön (2009, 19) mukaan lapset ovat valitettavasti edelleen hyvin epätasa-arvoisessa asemassa, minkä vuoksi kaikille oppilaille suunnattu maksuton kerhotoiminta onkin tärkeä osa epätasa-arvoisuuden vähentämisessä. Perhetilanteisiin liittyvän epätasa-arvoisuuden lisäksi epätasa-arvoa esiintyy kuitenkin myös sukupuolten välillä. Asetelma on ollut lähtökohtana tyttötutkimukselle ja tyttötyölle.

2.2 Tyttötyön historiaa

Tyttötyön historia ulottuu muutaman vuosikymmenen taakse. Tyttötyön tarpeeseen havahduttiin 1990-luvulla, hieman sen jälkeen, kun tyttötutkimus oli alkanut nousta omana tutkimusalanaan Suomessa. Aiemmin tytöt olivat olleet lähinnä seuraajan roolissa, kun suuri osa nuorisotyöstä oli suunnattu pojille. Tyttötyön tavoitteena onkin alun perin ollut se, että tytöille kohdennettaisiin enemmän omaa toimintaa ja sitä kautta heidän osallisuuttaan nuorisotyössä saataisiin lisättyä. Settlementiliitto aloitti tyttötyön 1990-luvun lopulla ja ensimmäinen Tyttöjen Talo aloitti toimintansa Helsingissä 1999. Myös muualla Suomessa alkoi syntyä tyttötyötoimintaa samoihin aikoihin. (Mulari ym. 2012, 6, 8.)

Sukupuolten välinen tasa-arvo on teema, josta puhutaan paljon ja jonka edistämiseksi pyritään tekemään myös töitä. Esimerkiksi koulut ovat lain mukaan velvoitettuja laatimaan suunnitelmat tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi perusopetuksessa. Useissa kouluissa suunnitelmissa on kuitenkin puutteita. (Opetushallitus 2021.) Yhteiskunnassa tyttöjen roolia ja olemusta pidetään usein samanlaisena, vaikka edistystä asiassa onkin tapahtunut. Edelleenkin esimerkiksi kouluissa opetus ja asenteet saattavat olla hyvinkin sukupuolittuneita sekä tyttöjen ja poikien vastakkainasettelu elää vahvana. Tyttöjä pidetään usein kiltteinä, hiljaisina ja vaivattomina oppilaina, joilla ei useinkaan ole omia mielipiteitä. Poikia taas pidetään aktiivisempina ja persoonallisempina henkilöinä, jotka eivät mukaudu tai sopeudu yhtä helposti annettuihin sääntöihin. (Käyhkö 2011, 92, 95–96.) Ero näkyy myös työelämässä. Miehillä on useilla työpaikoilla edelleen vahvempi asema sekä enemmän valtaa (Käyhkö 2011, 102).

Nuorisotyö tavoittaa poikia paremmin kuin tyttöjä. Osaltaan tätä on perusteltu sillä, että pojat ovat aktiivisempia ja osaavat vaatia itselleen enemmän toimintaa, kun taas tyttöjä on hankalampi motivoida mukaan toimintaan. Etenkin maahanmuuttajataustaisten tyttöjen kohdalla koetaan olevan usein tätä ongelmaa. (Honkasalo 2011, 80–81.) Tyttötyöllä on haluttu puuttua juuri tähän ongelmaan tarjoamalla tytöille omaa toimintaa. Tyttöjen eriyttäminen omaksi ryhmäkseen voidaan nähdä kuitenkin myös negatiivisena asiana. Salmivallin (2005, 162) mukaan lasten erottelu tyttöjen ja poikien omiin ryhmiin vahvistaa sukupuolelle ominaista käyttäytymistä sekä perinteisiä sukupuolirooleja ja lisää siten epätasa-arvoa. Tyttötyön tarkoituksena kuitenkin on, että tyttöjen eriyttäminen omaksi ryhmäkseen helpottaa tietyistä teemoista puhumista. Tavoitteena ei ole muiden sukupuolien väheksyntä tai syrjintä, vaan tyttöjen omien voimavarojen löytäminen. (Mulari ym. 2012, 8.)

Sukupuolittuneiden asenteiden ja epätasa-arvoisuuden vuoksi on tärkeää, että tyttötyön avulla saataisiin yhä enemmän rohkaistua tyttöjä ja autettaisiin heitä ymmärtämään, että heillä on myös mahdollisuudet tehdä haluamiaan asioita yhteiskunnassa. Naistietoinen tyttötyö erikoistuu näihin aiheisiin eli esimerkiksi naiseuden historiaan, naissukupolveen, nykyajan sekä menneisyyden naiskuvaan ja yhteiskunnan odotuksiin. Lisäksi se on myös ymmärrystä naisen kehityksestä, kokemuksista sekä siitä tiedosta, jota naistutkimuksella tuotetaan. (Uusitalo-Herttua 2012, 13.)

Tyttötutkimuksen kautta on käsitelty monia tyttöyteen liittyviä asioita kulttuurillisen ja yhteiskunnallisen näkökulman avulla. Sen avulla on myös haluttu tuoda esille tyttöyden olemusta ja monimuotoisuutta. Etenkin toimijuus, muutos ja moninaisuus ovat olleet yleisiä teemoja tyttötutkimuksessa. Tutkimuksen avulla halutaan kuitenkin myös tuoda esille valtakulttuuria ja muita kulttuurillisia seikkoja liittyen tyttöyteen. (Ojanen 2011, 10, 22, 30.) Aiemmin tyttöydestä puhuttaessa on käsitys siitä kuitenkin ollut yllättävän kapea. Usein asioita on käsitelty keskiluokkaisten valkoihoisten heteronaisten näkökulmasta. Aiemmin vallalla oli myös melko tiukka jaottelu voimaantuneisiin pärjääjätyttöihin ja uhuriutuviin avuttomiin tyttöihin. Tällaista jaottelua esiintyi etenkin mediassa ja kirjallisuudessa. 2000-luvulla on kuitenkin yhä enemmän noussut esille tyttöyden todellinen monipuolisuus, kulttuurilliset erot sekä vähemmistöryhmien tytöt. (Ojanen 2011, 18.) Sitä myös esimerkiksi Settlementtiliiton Tyttöjen talot haluavat toiminnassaan korostaa sukupuoli- ja kulttuurisensitiivisellä tyttötyöllään (Mulari ym. 2012, 9).

2.3 Tyttötyön toimintamuotoja

Settlementtiliiton Tyttöjen Talot ovat yksi esimerkki pidempiaikaisesta tyttötyöstä Suomessa. Tyttöjen taloja on usealla paikkakunnalla ja niiden toiminnasta vastaavat paikalliset settlementtilyhdistykset. Erityisesti tytöille suunnattua toimintaa toteuttavat kuitenkin myös monet muut toimijat, kuten kunnat, järjestöt sekä seurakunnat (Mulari ym. 2012, 6.) Tyttötyötoiminta on monipuolista, sisältäen kaikille avointa matalan kynnyksen toimintaa, mutta lisäksi yhtenä toimintamuotona ovat pienemmät avoimet tai suljetut tyttöryhmät. Tällaiset vuorovaikutteiset ryhmät saattavat olla rakennettu tietyn teeman ympärille, kuten esimerkiksi maahanmuuttajataustaisille tai ujoille ja hiljaisille tytöille. (Mulari ym. 2012, 8–9.)

Tyttötyön tavoitteena on tukea tyttöjä heidän yksilöllisessä kasvussaan naisiksi. Toiminnan lähtökohtaisina arvoina ovat esimerkiksi tasa-arvo, moninaisuuden arvostaminen,

yhteisöllisyys sekä luottamus yksilön omiin voimavaroihin. (Uusitalo-Herttua 2012, 12–13.) Tyttötyön avulla voidaan tyttöjen kanssa käsitellä erilaisia teemoja, jotka koskevat heidän elämäänsä. Epätasa-arvo, naiseksi kasvaminen ja itsemääritys ovat esimerkkejä tällaisista teemoista. Muiden tyttöjen kanssa näitä teemoja voi pohtia ja tuoda esille myös omia kokemuksia. Muiden kokemukset ja ajatukset voivat rohkaista tuomaan myös omia pohdintoja esille. Samalla se auttaa tyttöjä miettimään ja jäsentämään omaa paikkaansa maailmassa. (Mulari ym. 2012, 8.)

Tyttöjen Talojen tyttötyötä toteutetaan sukupuoli- ja kulttuurisensitiivisellä otteella. Sukupuolisensitiivisyydellä tarkoitetaan, että toiminnassa huomioidaan sukupuolten moninaisuus. Samalla pyritään myös laajentamaan ja haastamaan yhteiskunnan vakiintuneita sukupuolirooleja. (Mulari ym. 2012, 10.) Onkin tärkeää, että tyttöryhmissä ei korosteta ”tyttöjen juttuja”, vaan enemmän sitä, että jokainen saa olla mitä haluaa ja tehdä juuri itseään kiinnostavia asioita. Kaikki sukupuolisensitiivinen työ ei kuitenkaan automaattisesti tarkoita pelkästään tyttötyötä, vaikka usein nämä kaksi asiaa samaistetaan. Toimintamuodosta riippuen, se voi olla myös erityisesti pojille tai kaikille sukupuolille suunnattua. (Honkasalo 2011, 94, 97.)

Kulttuurisensitiivisyys tarkoittaa, että toimintaan ovat tervetulleita kaikki ja toiminnalla pyritään huomioimaan eri kulttuureja. Maahanmuuttajien kanssa toteutettu tyttötyö on tärkeä tukemisen ja kotouttamisen tapa. Tyttötyön avulla maahanmuuttajia voidaan tukea ja se mahdollistaa heille myös uusien ystävyysuhteiden solmimisen. Usein maahanmuuttajilla voi olla vaikeampaa päästä mukaan vapaa-ajan toimintaan ja ystävyysuhteiden solmiminen suomalaisiin koetaan hankalana. (Eischer 2012, 46–48.) Myös Honkasalon (2011, 94) mukaan monikulttuurisissa ryhmissä harvemmin on sekä suomalais- ja maahanmuuttajataustaisia tyttöjä, mikä hankaloittaa maahanmuuttajien yhteyksien muodostamista suomalaisiin. Maahanmuuttajataustaiset henkilöt usein kuitenkin kaipaisivat enemmän kontakteja suomalaistaustaisiin henkilöihin. (Honkasalo 2011, 95.)

Tyttötyötoiminnassa tärkeää on toki se, että sitä rakennetaan tyttöjen toiveiden ja tarpeiden pohjalta heidän näköisekseen. Se saattaa paikasta ja tarpeista riippuen tarkoittaa hyvinkin erilaista toimintaa. (Uusitalo-Herttua 2012, 17.) Tytöille voi olla myös tärkeää se, että he pääsevät vaikuttamaan nuorisotilan tai kohtaamispaikan sisustamiseen ja ulkonäköön. On tärkeää, että tila on viihtyisä, kodinomainen ja turvallinen. Se luo hyvän tilan erilaisille keskusteluille tyttöjen kanssa. Kuten kerhotoiminnassa muutenkin, on tärkeää, että lasten ja nuorten osallisuutta tuetaan. Se kannustaa tyttöjä myös pohtimaan

sitä, miten he itse voivat vaikuttaa elämäänsä ja myös yhteiskuntaan. (Mulari ym. 2012, 8, 9.)

3 KERHOTOIMINTA HARRASTUKSENA

3.1 Kerho toimintaympäristönä

Harrastukset ovat kodin ja koulun ohella yksi merkittävimpiä toiminta- ja kasvuympäristöjä lapsen elämässä. Kaikilla toimintaympäristöillä on merkitystä ja vaikutusta lapsen hyvinvointiin, niin on myös kerhotoiminnalla harrastuksena. Yhteiskunnan muutokset heijastuvat osaltaan harrastuksiin ja sitä kautta lapsiin. Kerhotoiminnalla on tärkeä osa epätasa-arvoisuuden vähentämisessä oppilaiden keskuudessa. Lisäksi lapset itse kokevat, että kerhotoiminta vaikuttaa positiivisesti heidän hyvinvointiinsa ja sillä on vaikutusta myös kouluviihtyvyyteen. (Häikiö 2009, 19–20, 22.)

Hyvinvointia tarkastellessa näkökulma vaikuttaa aina asiaan. Lapsen ja aikuisen näemykset hyvinvoinnista voivat usein erota keskenään. (Häikiö 2009, 20.) Yhteiskunnallisesti ajatellaan olevan tärkeää, että lapset tekevät vapaa-ajallaan jotain järkevää, eivätkä vain vietä aikaa päämäärättömästi ilman aikuisten valvontaa. Yhteiskunnallisessa keskustelussa on tuotu ilmi, että tällainen joutenolo ilman valvontaa altistaa lapsia kaikenlaisille vaaroille, luo turvattomuuden tunnetta ja lisää erilaisia riskejä myöhemmin elämässä. (Strandell 2012, 40–41.) Yksinolo voidaan vanhempien ja asiantuntijoiden näkökulmasta nähdä suorastaan uhkana lasten hyvinvoinnille. Yksinäisyydellä ja syrjäytymisellä on yhteyksiä ja syrjäytyminen taas nähdään hyvinvoinnin laaja-alaisena puutteena. Harrastuksen kautta voidaan tukea lapsen osallisuutta, joka vahvistaa lapsen vaikutusmahdollisuuksia ja aktiivista toimijuutta. Ne taas nähdään syrjäytymisen vastakkaisina asioina. (Häikiö 2009, 21, 24.) Strandellin (2012, 258) mukaan lapset itse kokevat kaipaavansa vapaampaa aikaa ilman liian tiukkoja rajoja tai ohjausta. Kerhotoiminnassa he haluaisivat myös enemmän vastuuta sekä valinnanvapautta. Toisaalta on myös lapsikohtaista, kuinka paljon hän tarvitsee tai kaipaa aikuisen ohjausta (Strandell 2012, 258–259.)

Kerhotoiminnan sisällöllä ja omalla kehitymisellä voi olla tärkeä rooli sen valitsemisessa harrastukseksi. Kaverit tai tutut kerhossa ovat kuitenkin myös osalle lapsista tärkeä osa kerhotoimintaa. (Häikiö 2009, 26–27.) Lehdon ja Eskelisen (2020) tutkimuksessa tuli ilmi, että lapset pitivät kerhotoiminnassa eniten siitä, että saivat leikkiä vapaasti kavereiden kanssa. Myös Yhdysvalloissa toteutetussa tutkimuksessa kaverien ja sosiaalisten suhteiden osuus tyttö- ja poikakerhoon osallistumisen syistä oli merkittävä. Kerhotoimintaa

pidettiin rennompana ympäristönä kouluympäristöön verrattuna, joten siksi myös kaverit olivat tärkeä osa sitä. (Fredricks, Hackett & Bregman 2010.)

3.2 Sosiaaliset suhteet ja sosiaaliset taidot

Harrastukset ovat tärkeitä lapselle, koska ne tukevat sosiaalista kasvua ja erilaisten taitojen kehittymistä. Nyky-yhteiskunnassa on vallalla ajatus siitä, että jos lapsi jää ulos harrastusten piiristä, jää hän myös paitsi jostain normaaliin lapsuuteen kuuluvasta toiminnasta (Häikiö 2009, 24.) Sosiaaliset suhteet ovat hyvin tärkeä osa lasten hyvinvointia. Vanhempien, sisarusten ja isovanhempien ohella kaverit ovat myös merkittävä osa näitä sosiaalisia suhteita lapsen elämässä (Helavirta 2011, 74.). Kuitenkin verrattaessa sukupuolia keskenään, kaverit ovat hyvinvoinnin kannalta merkittävämpiä tytöille kuin pojille (Helavirta 2011, 75). Tytöt saavat keskinäisistä kaverisuhteistaan sosiaalista tukea, joka auttaa esimerkiksi kouluelämässä ilmaisemaan itseään. Tyttöjen kaverisuhteilla on tärkeä osa myös identiteetin muodostamisessa. Tyttöillä on yleensä yksi muita tärkeämpi ”paras kaveri” ja usein sitä pidetään myös yleisenä normina. Näiden kaverisuhteiden lisäksi tytöt solmivat kuitenkin monenlaisia kaverisuhteita. (Aapola, Gonick & Harris 2005, 110–111.) Onkin tärkeää, että harrastusten kautta lapsi pystyy vahvistamaan näitä sosiaalisia suhteita.

Harrastustoiminnan avulla lapsi saa tärkeää vuorovaikutuskokemusta niin muiden lasten, kuin harrastuksen ohjaajankin kanssa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2019, 11.) Vertaissuhteilla ja ryhmillä on suuri merkitys lapsen kehitykseen. Erilaiset ryhmät ja porukat tuovat lapsen elämään ajanvietettä, mutta myös tärkeää tunnetta johonkin kuulumisesta. Ryhmän kautta lapsi oppii, miten yhdessä toimitaan sekä löytää samalla omaa paikkaansa ja tapansa olla ryhmässä. Lapsilla on ryhmissä erilaiset roolit ja asemat, jotka myös vaikuttavat siihen, miten lapsi kokee ryhmän ja toisaalta, miten häneen suhtaudutaan. (Salmivalli 2005, 32–33.)

Pulkkisen ja Metsäpellon (2014) joustavaan koulupäivään liittyvän tutkimuksen mukaan ohjatulla kerhotoiminnalla ja sen tuomilla sosiaalisilla suhteilla voi olla vaikutusta lapsen sosioemotionaaliseen kehitykseen. Sosioemotionaalinen kehitys tarkoittaa esimerkiksi tunteiden ja käyttäytymisen säätelyä sekä sosiaaliin tilanteisiin mukautuvaa käytöstä ja itsehillintää. Hyvät sosioemotionaaliset taidot taas vähentävät tiettyjä sisäänpäin käänntyviä ongelmia, kuten masentuneisuutta ja sosiaalista ahdistuneisuutta. Tutkimuksen mukaan erityisesti pitkäkestoinen osallistuminen ohjattuun kerhotoimintaan vahvistaa

lapsen sosioemotionaalista kehitystä ja vähentää sisäänpäin kääntyviä ongelmia. (Pulkkinen & Metsäpelto 2014.)

3.3 Kiusaamisen ehkäisy

Kerhotoiminnan avulla voidaan Roosin (2009, 45) mukaan vaikuttaa kiusaamiseen ja sen ehkäisyyn. Kiusaaminen tapahtuu usein ryhmässä ja siihen suhtautumiseen vaikuttaa ryhmäpaine ja normit. Sosiaalisen kontekstin takia lapsen käytös ja toiminta voivat muuttua hyvinkin paljon ryhmän takia. Tämä taas voi johtaa asioihin, joita lapsi ei normaalisti tekisi. Lapsi saattaa esimerkiksi lähteä helpommin mukaan kiusaamiseen, jos muutkin lapset suhtautuvat siihen hyväksyvästi. (Salmivalli 2005, 130, 133.) Ryhmä voi kuitenkin myös auttaa kiusaamisen ehkäisyssä, kun lasten sosiaalista ja eettistä kasvua tuetaan ja heille luodaan onnistumisen sekä hyväksynnän hetkiä (Roos 2009, 45).

Säännöllisesti kokoontuva lapsiryhmä, kuten kerho, on hyvä tilaisuus huomata ja puuttua alkavaan kiusaamiseen. Kerhonoijaajan on kuitenkin hyvä tuntee lapsia ja heidän välisiä suhteitaan, jotta hän osaa tulkita niitä oikein. Kiusaamiseen liittyvä vitsailu tai konfliktit voivat ohjaajalle näyttäytyä harmittomina yksittäisinä tapahtumina, jos hän ei tunne kokonaistilannetta. Silloin hän voi huomaamattaan sivuuttaa kiusaamisen. Ohjaajalla tulee myös olla valmiutta ja rohkeutta puuttua mahdolliseen havaitsemaansa kiusaamiseen, vaikka se saattaakin tuntua hankalalta. Hänen tulee omalla toiminnallaan kerhossa pyrkiä myös yhdistämään ryhmää ja tukea siten ystävyysuhteiden syntyä. (Roos 2009, 48.) Hän voi myös kannustaa rohkeampia lapsia olemaan ujompien tai sosiaalisesti heikommassa asemassa olevien lapsien tukena (Roos 2009, 49).

Kerhotoimintaan osallistumisella voi olla vaikutusta myös kiusattuun lapseen ja hänen kokemuksiinsa itsestään. Kerhotoiminnan tuottamat myönteiset kokemukset ryhmästä luovat lapselle turvallisuuden tunnetta ja vahvistavat hänen itsetuntoaan. (Roos 2009, 49.) Kiusatuilla lapsilla on suurempi riski syrjäytymiseen ja yksinäisyyteen, mutta harrastuksilla voi olla tärkeä osa niiden ehkäisyssä. Harrastusten kautta lapsen on mahdollista sekä vahvistaa jo olemassa olevia kaverisuhteita että rakentaa uusia. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2019, 11.) Kerhoissa, joissa kokoontuu eri-ikäisiä lapsia, on mahdollisuus myös oman ikäryhmän ulkopuolisiin kaverisuhteisiin. Tällaisessa kaverisuhteessa etenkin sosiaalisesti enemmän tukea tarvitseva lapsi voi saada vahvistusta kaveriltaan, mikä taas tukee sosioemotionaalista kasvua (Roos 2009, 49).

Kerho tarjoaa myös hyvän lähtökohdan erilaisten aiheiden, kuten ryhmätoiminnan ja kiusaamisen käsittelylle keskustelun tai toiminnallisuuden kautta. Lasten kanssa voi käsitellä esimerkiksi siitä, millainen kerho on heidän mielestään mukava tai vastaavasti ikävä. Lisäksi lapset voi laittaa pohtimaan, mitä jokainen voisi itse tehdä paremman ilmapiirin eteen kerhossa. Kerhossa on myös hyvä tehdä yhteiset säännöt kiusaamista vastaan. Ne voivat koskea esimerkiksi toisten auttamista ja olemista myös niiden lasten kanssa, jotka ovat yksinäisempiä. Sääntöjä voi tarpeen vaatiessa nostaa myöhemmin uudelleen esille ja saada lapset muistelemaan niitä. Siten ne saattavat muistua lapsille myös kerhon ulkopuolella, mikä taas tukee kiusaamisen ehkäisyä. Tällainen ennaltaehkäisevä työ ehkäisee mahdollisten ongelmien kasvamista suuremmaksi sekä vakavammaksi ja säästää täten myös resursseja. (Roos 2009, 49, 50.)

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

4.1 Tutkimuksen tavoite ja tutkimustehtävä

Tutkimustehtäväni oli selvittää tyttökerhon kävijöiden kokemuksia kerhosta ja sitä kautta sen kiinnostavuutta sekä merkitystä ja hyötyjä heille. Tutkimuskysymysten asettelu lähti tutkimuksen tarpeesta eli lasten omien kokemusten ja mielipiteiden selvittämisestä sekä mahdollisuudesta kehittää tyttökerhoa niiden kautta. Tutkimuskysymyksiä muotoutui kolme.

Tutkimuskysymykset olivat:

1. Mikä tyttökerhossa kiinnostaa kävijöitä?
2. Millaisia kokemuksia kävijöillä on tyttökerhosta?
3. Millaisia merkityksiä ja hyötyjä tyttökerholla on kävijöiden hyvinvoinnin kannalta?

4.2 Tutkimuksen prosessi

Vilka (2015, 56) jakaa tutkimuksen kulun viiteen eri vaiheeseen. Tutkimusprosessi ei kuitenkaan yleensä etene lineaarisesti, vaan neljä ensimmäistä vaihetta sulautuvat osittain myös yhteen. Ensimmäinen vaihe tutkimusprosessissa on ideataso (Vilka 2015, 56). Sain tutkimustyön aiheen alkukeväästä 2020. Aloin tuolloin jo tutustua kerhotoimintaan aiheena ja pohtia työn suunnitelmaa. Koronapandemiatilanteen vuoksi työn aloitus siirtyi kuitenkin syksyyn ja pääsin aloittamaan varsinaisen tutkimussuunnitelman teon syyskuussa 2020. Seuraava vaihe tutkimusprosessissa on sitoutuminen, jolloin tehdään tutkimussuunnitelma (Vilka 2015, 57). Kävin syyskuussa tapaamassa Me-talon henkilökuntaa sekä lisäksi seuraamassa kerran tyttökerhoa. Tämä auttoi saamaan käsitystä siitä, miten kerho toimii ja myös pohtimaan, miten rajaisin tutkimukseni aiheen. Toimeksiantajalla ei ollut tarkkoja toiveita aiheesta, vaan tutkimuksen aihe lähti omasta kiinnostuksestani. Minua kiinnosti tietää, miksi lapset käyvät tyttökerhossa ja millaisia hyötyjä ja merkityksiä sillä on heidän elämässään. Sen pohjalta rakentui tutkimussuunnitelma, joka valmistui marraskuussa 2020.

Kolmas vaihe tutkimusprosessissa on toteuttaminen, jolloin hankitaan aineisto sekä luokitellaan ja analysoidaan se. Lisäksi muodostetaan tulokset ja niiden tulkinta.

Toteuttamisvaiheessa voidaan joutua myös muuttamaan prosessin alussa tehtyjä suunnitelmia. (Vilka 2015, 57, 79.) Olin aloittanut teemahaastattelurungon rakentamisen jo joulukuussa, mutta täydensin ja muokkasin sitä vielä lähempänä haastattelujen toteutusta. Tutkimuksen haastattelut oli tarkoitus toteuttaa tyttökerhossa loppuvuoden 2020 aikana, mutta ne siirtyivät alkuvuoteen 2021. Pandemiatilanteen vuoksi tyttökerhoa ei päästy aloittamaan kevätkaudella ja haastatteluiden toteutus siirtyi lopulta huhtikuulle. Aiemmin suunnitellut ryhmähaastattelut piti vaihtaa etänä pidettäviksi yksilöhaastatteluiksi. Kun haastattelut oli pidetty, analysoin aineiston sisällönanalyysillä ja muodostin siitä tulokset ja tulkinnat.

Lineaarisesti esitettynä neljäs vaihe on kirjoittaminen, mutta se on todellisuudessa osa koko tutkimusprosessia, eikä vain oma yksittäinen vaiheensa. (Vilka 2015, 57, 79.) Huhtikuussa kirjoitin tutkimuksen tulokset, niiden tulkinnat ja johtopäätökset. Olin kirjoittanut tutkimustyön tekstiä, kuten tietoperustaa jo aiemmin, mutta tässä vaiheessa korjailin ja viimeistelin aiempaa tekstiä. Tutkimusprosessin viimeinen vaihe on tiedottaminen, jolloin tutkimus julkaistaan ja esitellään (Vilka 2015, 57, 85). Huhtikuun lopun ja toukokuun alun aikana viimeistelin työn loppuun kaikilta osin. Tutkimus valmistui ja julkaistiin toukokuussa 2021.

4.3 Tutkimusmenetelmät ja aineiston hankinta

Toteutin tutkimukseni kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena, koska tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää mielipiteitä ja kokemuksia. Laadullisen tutkimuksen tarkoituksena ei ole muodostaa tilastollisia yleistyksiä, vaan pyritään kuvaamaan tai ymmärtämään jotakin toimintaa. Haastateltavien valinnalla on tärkeä osa, koska heillä tulee olla mahdollisimman paljon tietoa tutkittavasta asiasta. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 98.) Oman tutkimukseni kannalta tyttökerhossa käyneet lapset olivat avainasemassa, joten valitsin heidät haastateltaviksi. Alun perin tarkoitukseni oli toteuttaa lapsille kysely lomakkeilla, mutta tulin siihen tulokseen, ettei se alakouluikäisten lasten kanssa olisi paras vaihtoehto. Ongelmana olisi voinut olla kysymysten väärin ymmärtäminen sekä liian niukat vastaukset. Lapsilla ei ehkä myöskään olisi ollut motivaatiota täyttää kyselylomakkeita. Keskustelin asiasta ohjaajani ja muiden opiskelijoiden kanssa ja päädyin siihen tulokseen, että toteutan lapsille toiminnallisemmat haastattelut pienissä ryhmissä tyttökerhon aikana. Koin, että haastattelujen avulla olisi mahdollista saada laajempia vastauksia ja siten toivottavasti merkittävämpiä tuloksia. Pienissä ryhmissä haastateltaessa lapset

saisivat toisiltaan tukea ja toivottavasti jännittäisivät vähemmän. Pandemiatilanteen vuoksi haastattelut jouduttiin kuitenkin lopulta pitämään etäyhteyksin ja haastattelin lapset yksitellen. Tämän vuoksi myös haastateltavien lasten määrä pieneni aiemmin suunnitellusta. Tyttökerhoa ei oltu päästy aloittamaan ollenkaan kevätkaudella, joten se pienensi mahdollisten haastateltavien lasten määrää.

Haastattelumenetelmänä toimi teemahaastattelu eli puolistrukturoitu haastattelu. Teemahaastatteluun ei laadita valmiita tarkkoja kysymyksiä, vaan haastattelu etenee valittujen teemojen ympärillä. Se tuo enemmän haastateltavan ääntä kuuluviin ja korostaa heidän tulkintojaan ja kokemuksiaan asioista. (Hirsjärvi & Hurme 2008, 48.) Valitsin teemahaastattelun, koska tutkimuskysymykset ja aihe olivat melko laajoja. Käyttämällä teemahaastattelua sain kuitenkin rajattua haastattelua tutkimukselle tärkeisiin aiheisiin, mutta en rajannut haastattelun kulkua liikaa valmiilla kysymyksillä. Haastattelun keskeiseksi teemoiksi valikoituivat tyttökerho harrastuksena, tuki ja hyöty kerhosta, sosiaalisuus ja kaverit sekä kiusaamisen ehkäisy. Näiden pääteemojen alle lisäsin alaotsikkoja sekä lisäkysymyksiä ja niistä muodostui teemahaastattelurunko (liite 1). Sijoitin haastattelurungon alkuun teeman tyttökerho harrastuksena, koska ajattelin, että sen aiheen kautta on helppo lähteä haastattelemaan lapsia ja sen jälkeen edetä haastattelun muihin aiheisiin.

Haastateltavia lapsia oli viisi. Alun perin sovittuna oli kuusi haastattelua, mutta yksi lupautuneista lapsista ei ollut varma sopiiko haastatteluun, joten keskeytimme sen. Haastattelut toteutettiin WhatsApp -videopuheluilla lasten kanssa. Valitsin WhatsApp-soveluksen haastatteluihin, koska se löytyi kaikilta lapsilta ja sitä oli helppo käyttää. Minun ei ollut mahdollista saada lasten yhteystietoja, joten Me-talon ohjaaja järjesti ryhmäpuhelut WhatsAppissa. Olin lapsille vieras kerhon ulkopuolinen henkilö, joten ohjaaja oli mukana haastatteluiden alkuosuudessa vähentämässä lasten mahdollista jännitystä. Alkuosuudessa esittelin itseni, selitin haastattelun tarkoituksen sekä sen, että osallistuminen on vapaaehtoista ja vastaukset pysyvät anonyymeinä.

Itse haastatteluosuudet hoidin kahdestaan kunkin lapsen kanssa. Käytin haastatteluissa tekemääni haastattelurunkoa (liite 1), jonka kulkua selostin myös haastatteluiden aikana. Haastatteluiden ilmapiiri oli mielestäni rauhallinen, eikä haastatteluihin tullut juurikaan keskeytyksiä. Haastateltavat olivat joko kotona tai ulkona haastatteluiden aikana. Osa heistä oli selkeästi hieman jännittynyt ja heitä ujustutti vastailta kysymyksiin. Itse pyrin muodostamaan kysymykset mahdollisimman selkeiksi ja kysymään lisäkysymyksiä, jos haastateltava vastasi, ettei tiedä tai ei ymmärtänyt kysymystä. Pyrin muutenkin

haastatteluiden aikana olemaan lähestyttävä ja osoittamaan kiinnostusta lasten vastauksia kohtaan. Haastattelujen lopuksi kysyin vielä, oliko haastateltavilla lisättävää tai jäikö jokin asia epäselväksi. Joidenkin lasten kertomat asiat eivät liittyneet haastatteluun ja sen aiheisiin, mutta koin tärkeäksi ja kohteliaaksi kuunnella heitä ja vastata heille silti. En nauhoittanut haastatteluja, mutta tein kaikista haastatteluista muistiinpanot, joihin kirjoitin osan kysymyksistä sekä haastateltavien vastaukset. Heti haastatteluiden jälkeen täydensin jotain vajaita kohtia tai lyhenteitä, koska aina haastatteluiden aikana ei ehtinyt kirjoittaa täysiä lauseita. Jotkut haastattelut olivat nopeampia, koska lapset olivat vähäsanaisempia, mutta suurimmassa osassa aikaa kului lähemmäs puoli tuntia.

4.4 Aineiston analyysi

Haastattelujen jälkeen kirjasin kaikki käsinkirjoitetut haastattelujen muistiinpanot tietokoneelle Word-ohjelmaan ja aloitin aineiston analyysin. Käytin siihen sisällönanalyysia. Sisällönanalyysi on analyysimenetelmä, jota voidaan käyttää monenlaisiin dokumentteihin, kuten esimerkiksi haastatteluihin, kirjoihin ja artikkeleihin. Sen avulla pyritään tiivistämään ja yleistämään aineistoa ja saamaan siitä parempi kuvaus. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 117.) Ensimmäisenä aloin käydä aineistoa läpi ja värikoodasin jokaisen haastattelun tekstit omalla värillään. Tämä auttoi erottamaan haastattelut toisistaan ja järjestelmään niitä paremmin.

Sisällönanalyysin ensimmäisessä vaiheessa eli pelkistämisesä etsitään tutkimuksen kannalta oleellisia ilmauksia aineistosta ja merkitään ne sekä listataan yhteen (Tuomi & Sarajärvi 2018, 123). Tein Word-ohjelmaan neljän sarakkeen taulukon, joista ensimmäiseen sarakkeeseen keräsin ilmauksia haastatteluista. Toiseen taulukon sarakkeeseen pelkistin ilmaisut niiden pääsanoman mukaan. Tein useita sarakerivejä, joihin keräsin eri aiheita koskevia ilmaisuja. Seuraava analyysin vaihe on ryhmittely, jossa ilmauksisista etsitään samankaltaisuutta tai erilaisuutta ja ne ryhmitellään alaluokiksi (Tuomi & Sarajärvi 2018, 124). Muodostin kolmanteen sarakkeeseen alaluokkia ilmausten pelkistysten mukaan. Viimeiseen sarakkeeseen muodostin yläluokkia alaluokkia yhdistelemällä. Analyysin viimeinen vaihe on abstrahointi, jossa yhdistellään luokkia edelleen uusiksi luokiksi, jolloin saadaan muodostettua käsitteitä ja vastauksia tutkimuskysymyksiin (Tuomi & Sarajärvi 2018, 125). Tein uuden kahden sarakkeen taulukon, johon siirsin ensimmäisen taulukon yläluokat. Yhdistelin niitä vielä keskenään ja muodostin pääluokiksi toiseen sarakkeeseen.

Sisällönanalyysia voidaan jakaa eri suuntauksiin ja työssäni käytin teoriaohjaavaa sisällönanalyysia. Teoriaohjaava sisällönanalyysi on ikään kuin välimuoto teorialähtöisestä ja aineistolähtöisestä sisällönanalyysista. Teoriaohjaava sisällönanalyysi on aineistolähtöistä, mutta analyysiyksiköitä ei muodosteta vain aineistosta, vaan siihen voidaan käyttää jo aiemmin tiedettyä teoriaa (Tuomi & Sarajärvi 2018, 133). Omalla kohdallani muodostin analyysiyksiköitä aineistosta, mutta otin muodostamiseen kuitenkin mukaan tutkimuksen teoriaosuudessa ja haastattelurungossa esitetyt teemat. Kun olin järjestellyt ja tiivistänyt aineiston luokkiin, kävin sen läpi tutkimuskysymysten kannalta ja muodostin tulokset.

5 TULOKSET

5.1 Tyttökerhon kiinnostavuus ja syyt käydä kerhossa

Vastausten perusteella haastateltavat olivat olleet Me-talon toiminnassa mukana jo ennen kerhon aloittamista, sillä useampi heistä vastasi kuulleen tyttökerhosta Me-talon kautta. Yksi vastaajista oli kuullut kerhosta koulun kautta. Vastauksista tuli ilmi, että kerhosta oli hyvä ja kiinnostava kuva jo etukäteen ja se vaikutti aloittamispäätökseen. Vastauksista voi päätellä, että Me-talo on osannut markkinoida tyttökerhoa lapsille ja muodostaa siitä myös heille positiivisen sekä kiinnostavan kuvan. Toisaalta vastausten perusteella voisi myös tulkita, että lapsilla oli matalampi kynnys lähteä mukaan tyttökerhoon, koska he olivat olleet Me-talon toiminnassa mukana jo aiemmin.

Kerhon kiinnostavuuden kannalta vastauksissa nousi selkeästi esille kerhon toiminta. Uteliaisuus ja kiinnostus toimintaa kohtaan olivat teemoina vastauksissa. Joillain vastaajilla hyvä ennakkokuva toiminnasta oli vaikuttanut kerhon aloittamiseen. Joissain vastauksissa mainittiin myös tietty toiminta, joka oli erityisesti kiinnostanut ja sitä kautta vaikuttanut aloittamispäätökseen. Toiminnan lisäksi osassa vastauksista tuli esille, että haastateltavia kiinnosti, oppivatko he jotain uutta kerhossa. Vastauksista voi hyvin tulkita sen, että lasten kohdalla heitä kiinnostava toiminta on iso motivaation lähde kerhossa käymiseen.

H4: ”et mitä siäl tehään, askarellaaks”

H3: ”opinko uutta kerhossa, tehäänkö kaikkee kivaa”

Seura ja kaverit olivat useissa vastauksissa yksi syistä kerhon aloittamiseen. Useampi vastaaja halusi muiden seuraa yksinolon sijaan ja kerho tarjosi ratkaisun siihen. Suurimmalle osalle vastaajista oli tärkeää, että kerhossa käy myös kavereita tai tuttuja henkilöitä. Kaikilla vastaajilla kaverit tai tutut kerhossa eivät olleet pääsyy kerhon aloittamiseen, mutta ne olivat kuitenkin tärkeä osa kerhoa. Vastauksista voi tulkita, että sosiaalisilla suhteilla on kävijöille paljonkin merkitystä kerhon aloittamisessa ja siellä käymisessä.

5.2 Kävijöiden kokemukset tyttökerhosta

Vastausten perusteella yleiset kokemukset tyttökerhosta olivat positiivisia. Kerhossa ollessa lapset kuvasivat mielialansa olevan hyvä tai vähintään neutraali. Se, että kerho on vain tytöille suunnattu, koettiin vastauksien perusteella hyvänä asiana. Osa lapsista kuitenkin koki, ettei asialla ole suurta merkitystä. Vastauksissa tuli ilmi, että vain tytöille suunnattu kerho koetaan rauhallisena ja on hyvä, että tytöille on oma kerho. Joidenkin vastausten perusteella poikien käytös nähtiin rauhattomampana, kuin tyttöjen ja siksi vain tytöille suunnattu kerho koettiin hyvänä.

H3: "rauhallinen paikka tytöille, pääsee pojista eroon"

H1: "parempi vaan, kävisin silti, vaikka ois kaikille"

Parhaiksi asioiksi tyttökerhossa vastausten perusteella nousivat kerhon eri toimintamuodot ja kaverit. Tietystä toiminnasta mainittiin ainakin askartelu, jäätelön tekeminen ja leffan katsominen. Kaverien kanssa oleminen ja leikit olivat myös vastauksissa mainittuja asioita. Huonoa asiaa kysyttäessä, ei kukaan vastaajista osannut kertoa mitään, mikä kertoo kävijöiden tyytyväisyydestä tyttökerhoon. Toisaalta asiasta olisi voinut myös kysyä kehittämiskohteiden kannalta, jolloin ehdotuksia olisi saattanut tulla.

H4: "siä oli kavereita ja tehtii kaikkee kivaa"

H3: "toimitaa, tehää kaikkee hauskaa, jutellaa"

Kaikkien vastaajien mukaan kerhon toimintaan on myös mahdollista vaikuttaa. Vastauksien perusteella lapsilta kysellään ideoita toimintaan ja he saavat ehdottaa, mitä kerhossa tehtäisiin. Lapsien toiveita kuunnellaan ja kerhon toimintaa järjestetään sen mukaan. Toiminta on kerhon pääasia ja myös lasten kiinnostuksen kannalta hyvin tärkeä asia, joten antamalla lapsille päätösvaltaa, se varmasti myös tukee heidän positiivista kuvaansa tyttökerhosta.

H3: "pystyy sillee, et kysytää mitä haluis tehdä"

H4: "joo, ideoita kysytään tekemisiin"

Vastausten perusteella keskustelunaiheet eivät olleet jääneet kovin hyvin mieleen tai kerholaiset eivät olleet paikalla, kun sellaisia oli ollut. Jotkut haastateltavat muistivat, että keskustelunaiheina kerhossa ovat olleet esimerkiksi kuukautiset ja kiusaaminen.

Useampi muisti, että kiusaamisesta on ollut puhetta kerhossa sekä sääntöjen kautta, että muutenkin. Lapsille keskustelunaiheet eivät ehkä ole niin tärkeitä tai he eivät muista niitä, vaikka olisivatkin tykänneet niistä. Kiusaamisesta ja kerhon säännöistä on ehkä puhuttu yleisesti enemmän, jolloin ne ovat jääneet paremmin lasten mieleen.

Tyttökerhon ohjaajat koettiin auttavina ja tukea tarjoavina. Kaikkien vastaajien mukaan ohjaajilta saa apua, kun sitä tarvitsee. Ohjaajien koettiin puuttuvan myös hyvin mahdollisiin kiusaamistilanteisiin ja kieltävän kiusaamisen kerhossa. Kaikille haastateltaville oli selvää, että kiusaaminen on kielletty kerhossa ja se on mainittu myös kerhon säännöissä. Useimmat vastaajista kokivat, etteivät kiusaa muita eikä kerhossa kiusata muutenkaan ketään. Useimmat eivät kuitenkaan osanneet kertoa, onko kiusaamisesta puhumisella ollut merkitystä omaan käyttäytymiseen. Vastauksista tuli kuitenkin ilmi se, että lapset tietävät kiusaamisen seuraukset sekä sen, miten kiusaamis- tai ristiriitatilanteita selvitetään kerhossa. Vastausten perusteella kerhossa ei kuitenkaan tehdä muita harjoituksia kiusaamisen ehkäisyyn liittyen tai ainakaan lapset eivät muistaneet sellaisia. Tulosten perusteella on vaikea tulkita, miten kerhossa on käsitelty kiusaamista ja onko sillä ollut vaikutusta lasten käyttäytymiseen. Lapset kuitenkin tiesivät selvästi kerhon säännöt ja sen, miten siellä kuuluu käyttäytyä, joten asialla on saattanut olla vaikutusta.

H5: ”joo, auttaa jos pyytää apuu”

H1: ”ohjaajat on sanonu, että ei saa kiusata”

H4: ”ne on säännöissä, on puhuttu miltä syrjimin ja kiusaaminen tuntuu”

5.3 Tyttökerhon hyöty ja merkitys kävijöille

Kaikki vastaajista kertoivat oppineensa kerhosta uusia asioita. Näitä asioita olivat vastausten perusteella ainakin piirtäminen, kerhon säännöt, kerhoon sopiva käyttäytyminen ja muiden kanssa oleminen. Useimmat haastateltavat kertoivat oppineensa monta asiaa. Oppiminen oli myös yksi kerhon kiinnostavuuden syistä. Näiden vastausten perusteella voi tulkita, että lapsille on ollut hyötyä kerhosta. Vaikka opitut asiat eivät olisikaan olleet suuria, lapset kuitenkin kokevat ne tärkeinä ja he ovat niiden kautta saaneet kerhosta jotain itselleen.

H1: ”joo, ei saa huutaa tai juosta”

H4: ”piirtämään paremmin, kaikenlaisia juttuja”

Vastausten perusteella kerhon hyötynä on ollut myös se, että lapset ovat saaneet seuraa, eikä heidän ole tarvinnut olla yksin. Suurin osa vastaajista kertoi, että on saanut uusia kavereita kerhon kautta. Vastauksissa tuli kuitenkin myös ilmi, että suurin osa lapsista tunsi toisensa etukäteen. Tähän vaikuttaa se, että lapset ovat samaa ikäluokkaa ja samalta alueelta. Kerhon kautta on siis syntynyt uusia kaverisuhteita ja se on varmasti myös ylläpitänyt vanhoja, koska moni lapsista on käynyt siellä kaverin kanssa. Vastausten perusteella voi tulkita, että sosiaalisten suhteiden ylläpito on varmasti yksi suurimmista hyödyistä ja myös merkityksistä kävijöiden kannalta.

H2: "on tärkeitä, niitten kaa voi olla, ei oo yksin"

H5: "on se kiva et on kavereita, eikä tuntemattomia"

Useissa vastauksissa tuli ilmi, että kävijöiden mielilala on ollut hyvä tai neutraali kerhossa ollessa. Kaikki vastaajat eivät osanneet kuvailla mielialaansa tai olotilaansa kerhossa ollessa. Vastauksissa ei myöskään noussut esille negatiivisia tunteita tai olotiloja. Lisäksi monet kuvailivat kerhoa ja sen toimintaa kivaksi. Vain tytöille suunnattu toiminta koettiin hyvänä asiana, koska poikien käytös koettiin rauhattomana. Tästä voisi päätellä, että kerholla on hyötyjä mielialaan, koska se luo tytöille oman rauhallisen kerhon, jossa he voivat viettää aikaa. Kerhon merkitys voi lapsille olla myös tärkeä, vaikka he eivät osaisi sitä sanoittaa. Vastausten perusteella voi tulkita, että tyttökerholla on lapsille merkitystä ja se on positiivinen asia heidän elämässään.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA ARVIOINTI

6.1 Tulosten tarkastelu ja arviointi

Häikiön (2009, 26) mukaan kerhotoiminnan sisältö ja oma kehittyminen olivat monien lasten kohdalla tärkein syy aloittaa kerho. Kuitenkin myös kaverit ja sosiaaliset suhteet olivat joillekin lapsista tärkeitä kerhotoiminnassa (Häikiö 2009, 27). Tutkimuksen tulokset ovat samansuuntaisia, koska kerhon toiminta sekä kaverit ja seura nousivat tärkeimmiksi syiksi tyttökerhon aloittamisessa. Helavirran (2011, 74) mukaan kaverit ovat tärkeä osa lapsen sosiaalisia suhteita ja etenkin tytöille kaverit ovat todella tärkeitä. Salmivallin (2005, 32-33) mukaan taas ryhmällä ja vertaissuhteilla on paljon merkitystä lasten kehityksen kannalta. Myös tulosten perusteella kaverit olivat kävijöille tärkeä osa kerhoa ja heille oli merkitystä sillä, että kerhossa on tuttuja henkilöitä.

Lapset eivät kokeneet vain tytöille suunnattua toimintaa kovinkaan suurena asiana. Toki monissa vastauksissa tuli ilmi, että poikien käytös koetaan rauhattomampana, eivätkä kaikki halua poikia kerhoon. Mularin ym. (2012, 8) mukaan vain tytöille eriytetty toiminta antaa mahdollisuuden keskustella tyttöjen elämää koskettavista asioista, kuten naiseksi kasvamisesta, minkä lisäksi se antaa mahdollisuuden jakaa kokemuksia toisten tyttöjen kanssa. Tulosten mukaan lapset eivät kuitenkaan muistaneet juurikaan kerhon keskustelunaiheita ja vain yhdessä vastauksessa tuli ilmi kuukautiset, jonka voisi luokitella tällaiseksi keskustelunaiheeksi. Ehkäpä asia olisi toisenlainen vanhempien tyttöjen kohdalla, mutta ainakaan tämän tutkimuksen tyttökerholaisten kohdalla asia ei noussut merkittävimpien joukkoon.

Strandellin (2012, 282) mukaan lapset haluavat kerhotoiminnassa enemmän vastuuta sekä vähemmän rajoja. Harrastusten kautta lapsen osallisuutta ja siten vaikuttamismahdollisuuksia voidaan tukea ja sillä voi olla vaikutusta myös syrjäytymisen ehkäisyn kannalta (Häikiö 2009, 24). Myös Uusitalo-Herttuan (2012, 17) mukaan on tärkeää, että tytöillä on mahdollisuus vaikuttaa toimintaan ja heidän toiveitaan kuunnellaan toiminnan järjestämisen suhteen. Tulosten perusteella kerholaisten vaikuttamismahdollisuudet ovat hyvät, koska heidän toiveitaan kysytään ja kuunnellaan. Lasten osallisuus on siis hyvällä tasolla. Sillä voi olla vaikutusta myös siihen, kuinka positiivinen kuva lapsilla on kerhosta. Tulosten kannalta ei kuitenkaan tullut ilmi, kokevatko lapset

vaikuttamismahdollisuuden hyötynä. Toisaalta se kuitenkin tukee heidän omaa päätöksentekokykyään ja sitä kautta mahdollisesti vaikuttaa hyvinvointiin.

Roosin (2009, 49) mukaan säännöllisesti kokoontuva ryhmä, kuten kerho antaa hyvän mahdollisuuden käsitellä kiusaamiseen liittyviä teemoja ja sitä kautta vaikuttaa kiusaamisen ehkäisyyn. Kerhossa on hyvä tehdä myös yhteiset säännöt kiusaamista vastaan (Roos 2009, 50). Vastausten perusteella tyttökerhonkin kohdalla tämä on totta, koska kiusaamista on käsitelty ryhmässä sekä puheenaiheena, että sääntöjen kautta. Kerhon säännöt olivat kaikilla lapsilla hyvin muistissa, joten heille oli selvää, ettei kiusaamista sallita kerhossa. Kiusaamisesta keskustelun merkitystä tai hyötyjä ei voi varmaksi tietää, mutta vastausten perusteella se on ehkä kuitenkin vaikuttanut lasten asenteisiin, ainakin kerhossa käyttäytymisen kohdalla. Asiasta ei voi olla varma, koska ei ole alkutilannetta, johon verrata. Kerhossa ohjaajilla on myös tilaisuus puuttua mahdolliseen kiusaamiseen (Roos 2009, 47). Suurin osa lapsista vastasi, ettei kerhossa kiusata tai he eivät kiusaa ketään. Toisaalta vastauksissa ohjaajien kerrottiin kuitenkin puuttuvan kiusaamiseen ja kieltävän kiusaamisen. Tämä on luultavasti mahdollista, koska kerho on pieni ja lapset ohjaajille tuttuja.

Verratessa tutkimuksen tuloksia tietoperustaan, voidaan huomata samansuuntaisuutta, mutta joitain erojakin löytyy. Tutkimuksen tuottamat tulokset olivat hyvät ja kattavat siinä suhteessa, että kaikkiin tutkimuskysymyksiin saatiin vastaukset. Haastateltavien määrä huomioon ottaen, tämä oli positiivinen asia. Tavoitteena oli saada selville lasten omia kokemuksia sekä mielipiteitä ja niitä myös saatiin. Etenkin lasten kokemuksia kerhosta saatiin tuotua monipuolisesti esille eri kannoilta. Ehkä yllättävintä oli se, ettei vain tytöille suunnattu kerho noussut merkittävämmäksi asiaksi tulosten kannalta, vaikka lapsilla siitä mielipiteitä olikin. Heikoimmaksi tulosten kannalta jäivät ehkä tyttökerhon tuottamat hyödyt ja merkitykset, koska haastateltavat eivät kertoneet niistä niin kattavasti. Hyvinvointinäkökulma ei myöskään näkynyt vastauksissa suoraan, eikä siitä voi tehdä varmoja päätelmiä. Tulkitessa vastauksia oli kuitenkin mahdollista arvioida kerhon merkitystä kävijöiden hyvinvoinnille.

Yksi tutkimuksen tavoitteista oli, että vastausten perusteella kerhoa olisi mahdollista muokata enemmän kävijöille mieleiseksi. Vastausten perusteella tyytyväisyys kerhoon on hyvällä tasolla, joten kehittämis ehdotuksia ei juurikaan tullut. Kehittämisnäkökulma olisi pitänyt ottaa paremmin esille esimerkiksi tutkimuskysymyksiä miettiessä ja haastatteluja toteutettaessa, jos tulosten kautta olisi halunnut kehittämis ehdotuksia kerholle. Haastattelurunkoon olisi voinut laittaa oman teemansa kerhon kehittämiselle tai lisätä

sen lisäkysymykseksi jonkun muun teeman alle. Kysymällä asiasta tarkemmin, haastateltavilta olisi ehkä saanut mielipiteitä myös kehittämistä kaipaavista asioista kerhossa.

6.2 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta on vaikeampi arvioida kuin määrällisen, eikä siitä ole yksiselitteisiä ohjeita. Tutkimusta on tärkeä kuitenkin arvioida kokonaisuutena. (Tuomi & Hirsjärvi 2018, 163.) Tutkimus eteni johdonmukaisesti ja suurimmilta osin tutkimussuunnitelman mukaan. Haastateltavien määrä tutkimuksessa oli pieni, mikä saattaa osaltaan vähentää tutkimuksen luotettavuutta. Tuloksia olisi voinut parantaa se, että haastateltavia olisi ollut enemmän ja haastattelut olisi toteutettu paikan päällä kerhossa. Haastatteluissa pyrin välttämään kysymyksiä, joihin haastateltavien oli mahdollista vastata vain kyllä tai ei. Huomasin kuitenkin, että sellaisiakin kysymyksiä tuli käytettyä haastattelun aikana. Yleensä näitä kysymyksiä seurasi kuitenkin tarkentava kysymys. Eri-laisten kysymysten avulla olisi voinut saada laajempia vastauksia, mutta sitä ei voi varmaaksi ennustaa. Haastattelutilanteessa vastaukseen ja sen laajuuteen vaikuttaa moni muukin asia, etenkin lasten kohdalla.

Tutkimuksen tarkoituksena oli keskittyä vain tämän tietyn kerhon kävijöiden kokemuksiin ja mielipiteisiin, eikä tutkimuksella haettu yleistettäviä tuloksia. Tutkimus toteutettiin niissä rajoissa, joissa se vallitsevassa tilanteessa oli mahdollista, joten sen puolesta tutkimus oli onnistunut ja sitä voi pitää luotettavana. Tutkimuksen reliabeliuksella tarkoitetaan sitä, onko tutkimus toistettavissa ja antaako se samoja tuloksia uudella tutkimuskerralla (Hirsjärvi ym. 2009, 231). Koska kyse on laadullisesta tutkimuksesta ja pienestä otannasta, reliabelius on vaikea määrittää. Voi olla, että toisella tutkimuskerralla saataisiin samansuuntaisia tuloksia tai joko eriäviä tuloksia. Asiaan vaikuttaa myös otanta. Tutkimuksen tuloksista löytyy kuitenkin huomattavia yhdenmukaisuuksia, eikä niissä ole suurta vaihtelua tai ristiriitaisuutta, mikä osaltaan lisää luotettavuutta. Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden kannalta on tärkeää, että tutkija selostaa tarkasti kaikissa sen vaiheissa, miten on toteuttanut tutkimuksen ja perustelee valintansa. (Hirsjärvi ym. 2009, 232). Tämän tutkimuksen kohdalla olen raportoinut tutkimuksen kaikki vaiheet sekä perustellut tekemäni valinnat niiden suhteen, mikä lisää sen luotettavuutta.

Opinnäytetyön tekijän tulee tuntea ja noudattaa hyvää tieteellistä käytäntöä työn tekemisen aikana (Arene ry 2019, 5). Tutkimuksen eettisyys on tärkeä asia etenkin, kun tutkimuksessa on mukana lapsia. Noudatin erityistä huolellisuutta siinä, että lapset tiesivät,

mihin heidän vastauksiaan käytetään ja mikä on haastattelun tarkoitus. Nämä asiat selitettiin selkeästi ennen haastatteluja. Tärkeä osa ihmisiin kohdistuvaa tutkimusprosessia on suostumus tutkimukseen ja anonymiteetti (Arene ry 2019, 7). Tutkimuksen haastattelut toteutettiin niin, ettei minkäänlaisia henkilötietoja otettu ylös, joten niitä ei tutkimusaineistossa esiintynyt. Haastattelut perustuivat puhtaasti mielipiteiden ja kokemusten selvittämiseen. Tutkimusta tehdessä lapset ovat pysyneet anonyymeina, eikä heitä voi työstä tunnistaa. Lapsille kerrottiin, ettei heidän ole pakko osallistua, jos he eivät halua. Haastatteluun osallistuminen oli täysin vapaaehtoista. Tutkimuksen valmistumisen jälkeen haastattelumateriaalit on hävitetty sekä haastatteluiden puhelutiedot poistettu.

6.3 Tulosten hyödyntäminen ja jatkotutkimusmahdollisuudet

Tutkimuksen tuloksista hyötyy ensisijaisesti työn toimeksiantaja eli Me-talo. He saavat tärkeää tietoa tyttökerholaisten kokemuksista sekä kerhon hyödyistä kävijöille. Mahdollisesti tulosten avulla kerhoa pystyy myös muokkaamaan vielä enemmän kävijöille mieleiseksi, vaikka tulosten perusteella tyytyväisyys kerhoon onkin hyvällä tasolla. Ainakin tulosten kautta saa tietoa siitä, mitkä asiat ovat olleet lasten mielestä parhaimpia ja kiinnostavimpia tyttökerhossa. Tulosten avulla niihin asioihin on mahdollisuus panostaa vielä enemmän. Tuloksista voi olla hyötyä myös kerhoa markkinoidessa. Kun tiedetään, mikä lapsia kerhossa kiinnostaa, on kerhoa mahdollista myös markkinoida niiden asioiden avulla. Kuka tahansa aiheesta kiinnostunut saa tutkimuksen kautta myös tietoa tyttökerhon merkityksestä ja kiinnostavuudesta sen kävijöille, vaikka yleistettävistä tuloksista ei tässä tutkimuksessa ollutkaan kyse.

Tutkimuksella on monia jatkotutkimusmahdollisuuksia. Haastatteluiden teemoista voisi valita yhden ja kohdistaa tutkimuksen vain siihen teemaan. Siten voisi saada mahdollisesti kattavampia tuloksia tietyistä teemasta. Esimerkiksi vain tytöille suunnattua toimintaa voisi tutkia enemmänkin ja keskittyä juuri tähän teemaan. Tällöin haastateltavien määrä voisi tosin olla suurempi, jotta saataisiin enemmän aineistoa. Toisaalta tutkimusta voisi jalostaa myös siten, että siihen ottaisi kehittävämmän näkökulman ja pyrkisi selvittämään kerhon kehittämiskohteita. Sitä kautta kerholle saisi varmasti enemmän kehittämishdotuksia, kuin mitä saatiin tämän tutkimuksen kautta. Tutkimusnäkökulmaa voisi myös laajentaa muihin Me-talon kerhoihin ja tehdä niiden kiinnostavuudesta ja hyödyistä vertailevaa tutkimusta tyttökerhoon nähden.

6.4 Oppimisprosessi ja oma kasvu

Koska tein tutkimukseni yksin, aiheutti se välillä haasteita. Kukaan ei ollut patistamassa työn pariin, mutta ei toisaalta myöskään kommentoimassa työtä tai antamassa siihen uusia ideoita ja näkökulmia. Kaikki päätöset työn suhteen piti tehdä itse. Toisaalta hyvänä puolena oli kuitenkin se, että työhön sai keskittyä yksin, eikä tarvinnut miettiä toista osapuolta ja sopia esimerkiksi työajoista. Opintojen aikana on tullut tehtyä paljon ryhmätöitä, joten senkin puolesta oli hyvä tehdä tämä työ yksin.

Pandemiatilanne aiheutti haasteita työn tekemiseen sekä viivästytti myös sen alkuperäistä aikataulua. Me-talon ryhmätoiminta oli kevään 2020 ajan tauolla, joten pääsin suunnittelemaan ja tekemään työtä kunnolla vasta syksyn 2020 aikana. Haasteet jatkuivat myös vuoden 2021 puolella, kun tyttökerhon toimintaa ei päästy aloittamaan ja tutkimuksen haastattelujen toteutus siirtyi useaan otteeseen. Tämän vuoksi oli myös pakko tehdä uusia ratkaisuja tutkimuksen toteutuksen suhteen, jotta työ tulisi valmiiksi vallitsevasta pandemiatilanteesta huolimatta. Se toisaalta myös haastoi itseäni ja ajatteluani, mikä on hyvä asia, koska harvoin asiat sujuvat täysin, kuten on alun perin suunniteltu. Lopulta tutkimuksessa tehdyt muutokset eivät onneksi olleet kovin suuria tai koskeneet esimerkiksi työn aihetta. Alkuperäisiä suunnitelmia tuli hieman muutettua tutkimusprosessin aikana, mutta suurimmilta osin tutkimussuunnitelma piti loppuun asti, mikä on hyvä asia.

Prosessin aikana tuli paneuduttua tietoperustan aiheisiin sekä opittua ja ymmärrettyä aiheista paljon uutta. Koen aiheiden laajentaneen oppimisen kautta myös ammatillista osaamistani. Tutkimuksen teko sai minut myös kiinnostumaan enemmän tyttötyöstä ja tytöille suunnatusta ryhmätoiminnasta. Voisin jopa kuvitella työskenteleväni tyttötyön parissa. Tietoperustan ja sen teorian lisäksi opin paljon myös tutkimusprosessin eri vaiheista sekä myös tutkimustyön tekstin rakentamisesta ja asetelusta. Tutkimusprosessia on tullut paljon pohdittua ja myös stressattua etukäteen sekä sen aikana, joten on hienoa saada prosessi onnistuneesti päätökseen.

LÄHTEET

Aapola, S.; Gonick, M. & Harris A. 2005. Young Femininity: Girlhood, Power and Social Change. New York: Palgrave Macmillan

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry. 2019. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. Viitattu 22.4.2021. Saatavilla: <https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/AMMATTIKORKEAKOULUJEN%20OPINN%C3%84YTET%C3%96IDEN%20EET-TISET%20SUOSITUKSET%202020.pdf?t=1578480382>

Eischer, H. 2012. Tyttötyön erityiskysymyksiä ja toimintamuotoja. Teoksessa Suomen settlementtiliitto ry: Tyttötyön kansio. Helsinki: Suomen settlementtiliitto ry. Viitattu 16.12.2020. Saatavilla: <https://likka.fi/wp-content/uploads/2018/08/Tytt%C3%B6ty%C3%B6n-kansio.pdf>

Fingerroosin säätiön www-sivut 2021. Viitattu 8.1.2021. www.fingerroos.net

Fredricks, J., Hackett, K. & Bregman, A. 2010. Participation in Boys and Girls Clubs: Motivation and Stage Environment Fit. Journal of Community Psychology. Vol. 38, No. 3, 369–385. Viitattu 13.1.2021. Saatavilla: <https://web-a-ebscohost-com.ezproxy.turkuamk.fi/ehost/detail/detail?vid=5&sid=ee434e78-3b67-4c78-8168-762bdb12c4fe%40sdc-v-sessmgr01&bdata=JnNpdGU9ZWWhvc3QtbGl2ZQ%3d%3d#AN=48490653&db=afh>

Helavirta, S. 2011. Lapset hyvinvointiedon tuottajina. Acta Universitatis Tamperensis 1669. Väitöskirja. Tampereen yliopisto. Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy – Juvenes Print.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2008. Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uud. painos. Helsinki: Tammi.

Honkasalo, V. 2011. Tyttöjen kesken: Monikulttuurisuus ja sukupuolten tasa-arvo nuorisotyössä. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.

Häikiö, L. 2009. Kerhotoiminnan merkitys lapsen ja nuoren hyvinvointiin. Teoksessa M. Kenttälä & M. Kesler (toim.) Kerhotoiminta osa kehittyvää ja hyvinvoivaa koulua. Helsinki: Kerhokeskus, 19–31.

Järvinen, M R. 2009. Koulun kerhot oppimisympäristönä. Teoksessa M. Kenttälä & M. Kesler (toim.) Kerhotoiminta osa kehittyvää ja hyvinvoivaa koulua. Helsinki: Kerhokeskus, 11–17.

Käyhkö, M. 2011. Koulu tyttötyön tutkimuksen näyttämönä. Teoksessa K. Ojanen, H. Mulari & S. Aaltonen (toim.) Entäs tytöt: Johdatus tyttötyön tutkimukseen. Tampere: Vastapaino, 89–133.

Lastenliitto ry:n www-sivut 2020. Viitattu 8.12.2020. www.lastenliitto.fi

Lehto, S. & Eskelinen, K. 2020. 'Playing makes it fun' in out-of-school activities: Children's organised leisure. Helsingin yliopisto. Viitattu 13.1.2021. Saatavilla: <https://journals-sagepub-com.ezproxy.turkuamk.fi/doi/10.1177/0907568220923142>

Mulari, H.; Eischer, H. & Uusitalo-Herttua, M. 2012. Tyttötyö kääntyi 2010-luvulle. Teoksessa Suomen settlementtiliitto ry. Tyttötyön kansio. Helsinki: Suomen settlementtiliitto ry. Viitattu 16.12.2020 Saatavilla: <https://likka.fi/wp-content/uploads/2018/08/Tytt%C3%B6ty%C3%B6n-kansio.pdf>

Ojanen, K. 2011. Katsaus tyttötyön tutkimuksen suomalaiseen historiaan ja keskusteluihin. Teoksessa K. Ojanen, H. Mulari & S. Aaltonen (toim.) Entäs tytöt: Johdatus tyttötyön tutkimukseen. Tampere: Vastapaino, 9–43.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2019. Harrastamisen strategia. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2019:7. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö

Opetushallituksen www-sivut 2021. Viitattu 7.1.2021. www.oph.fi

Pulkkinen, L. & Metsäpelto, R-L. 2014. Kerhotoiminta tukee lasten sosioemotionaalista kehitystä ja kouluasuoriutumista. NMI Bulletin 3/2014. Viitattu 30.11.2020. https://bulletin.nmi.fi/wp-content/uploads/2016/09/Pulkkinen-Metsapello_3_2014.pdf

Roos, S. 2009. Kerhotoiminta koulukiusaamisen ehkäisyn välineenä. Teoksessa M. Kenttälä & M. Kesler (toim.) Kerhotoiminta osa kehittyvää ja hyvinvoivaa koulua. Helsinki: Kerhokeskus, 45–53

Salmivalli, C. 2005. Kaverien kanssa: Vertaissuhteet ja sosiaalinen kehitys. Jyväskylä: PS-kustannus

Strandell, H. 2012. Lapset iltapäivätoiminnassa: koululaisten valvottu vapaa-aika. Helsinki: Gaudemus Helsinki University Press.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudistettu laitos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Turun 4H-yhdistyksen www-sivut 2020. Viitattu 8.12.2020. www.turku.4h.fi

Turun ja Kaarinan seurakuntien www-sivut 2020. Viitattu 9.12.2020. www.turunseurakunnat.fi/lapset-ja-perheet

Turun kaupungin www-sivut 2020. Viitattu 23.11.2020. www.turku.fi

Tyttöjen talon www-sivut 2020. Viitattu 30.11.2020. www.tyttojentalo.fi

Uusitalo-Herttua, M. 2012. Tyttöjen kehitys – minuus, sukupuoli ja yhteiskunta. Teoksessa Suomen settlementiliitto ry. Tyttötyön kansio. Helsinki: Suomen settlementiliitto ry. Viitattu 18.12.2020. Saatavilla: <https://liikka.fi/wp-content/uploads/2018/08/Tytt%C3%B6ty%C3%B6n-kansio.pdf>

Vilka, H. 2015. Tutki ja kehitä. 4. uud. painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Yle 11.8.2017. Lapsille oli iltapäivätoimintaa jo 1800-luvulla – historiaan kietoutuvat Saksa ja avainkaulalapset. Viitattu 8.1.2021. <https://yle.fi/uutiset/3-9763621>

Teemahaastattelun runko

Tyttökerhon haastattelut

Yleistä/tyttökerho harrastuksena

- syy käydä kerhossa/kiinnostavuus
- paras ja huonoin asia kerhossa
- keskustelut ja niiden aiheet
- mahdollisuudet osallistua ja vaikuttaa toiminnan suunnitteluun
- vain tytöille suunnattu toiminta, mielipiteitä ja kokemuksia?

Tuki ja hyöty kerhosta

- kerhon vaikutus esim. omaan oloon ja mielialaan
- kerhon ohjaajilta saatu apu ja tuki
- uusien asioiden oppiminen?

Sosiaalisuus ja kaverit

- kaverit kerhossa, tärkeys ja merkitys
- uudet kaverit kerhosta?

Kiusaamisen ehkäisy

- kiusaamiseen suhtautuminen kerhossa
- kiusaaminen, syrjäytyminen ja yksinäisyys puheenaiheena
- kiusaamisen ehkäisy kerhon toiminnassa